قسەی زانایان

زانست و زانیاری

کاژاو یاسمی (کەڵهوڕ)

ناسنامەی پرتووک

ناو پرتووک : قسەی زانایان

مـژار: وەرگێڕان ژانرەیل جیاواز – زانست و زانیاری

وەرگێڕان : کاژاو یاسمی کەڵهوڕ

رووبەرگ:

هەژمار : 1000

وەشنگە : ...

شابک:

چاپ یەکم 2014 زاینی

پێرست

پێشەکی

مخت، ڕەوشت، خاسی

mixt, rewişt, xasî

1) وەل خەڵکانا چۆنەو وە خاسی و ئەرهەم و تەرهەم هەڵس و بنیش بکەن ک ئەگەر مردین ئڕادان بگرین و ئەگەر دۆر ئەوکەفتین تاسەی دیداردان بکەن.

(حەزرەت عەلی)

weli xellkana çune we xasî u erhem u terhem hellis binîş biken ki eger mirdîn irradan bigrîn u eger dur keftîn tasê dîdaridan biken.

(hezreti elî)

2) گەوراترین میراتێگ ک باوگ ئڕا مناڵ خوەی وەجی هیلێ مخت خاسە.

(سیسرون)

gewratirîn mîrati ki bawg irra minalli xwê wecî hîlê mixti xase.

(sîsrun)

3) چۆنە خاس بوو ک بتوانی وە هەر کەسێگ بۆشی بیلا ڕەوشتد وەک من بوود.

(کانت)

çune xas bû ki bitwyenî we her keseg buşî bîla rewiştid

cûr mi bûd.

(kanit)

4) خاوەن مخت و ڕەوشت، هیچکات تەنیا نیەمینێ چونکه گشت جارێگ هاوڕێیەیلێگ ئڕا خوەی دۆنێدەو.

(کونفوسیووس)

xawen mixt u rewişt hîçkat tenya nyemînê çunke gişt carêg hawrêyeylêg irra xwê dunêdew.

(kunfusyûs)

5) خاوەنەیل ئاکار، ڕح کومەڵگای خوەیانن. (ئمرسون)

xaweneyli akar rûhi kûmellgay xwêyanin.(imirsun)

6)له سەر ئێ باوەڕەمە تەنیا خاسییە ک چارەنۆس مروڤ دیاری کەێد.

(شکسپیەر)

hame ser ê bawerre ki tenya xasî çarenusi mirov dyarî kêd.

(şikspyir)

7) ئەو چشتە ک هەید،خاستر ناسنێدەد تا ئەو چشتە ک خوەد بۆشی.

(ئمرسون)

ew çişte ki heyd xastir nasinêged ta ew çişte ki xwed buşî.

(imirsun)

8) دەم خراو ئۆش بایەد وە بێدەنگی بوەسیدەێ. (لاروشفو کولد)

Demi xiraw uş bayed we bêdengî bwesîdê.

(laruşfu kuld)

9) ئەگەریش کردەوەیل گەن و خراو بنەریەنەو لا، هەر وەک زام دۆای سارێژ بون شوونەگەیان هەر مینێد.

(دیل کارنگی)

Egerîs kirdeweyli gen u xiraw bineryenow la her cûr zam duway sarêj bunîş şûnegiyan her mînyeyd.

(dîl karingî)

10) وڵاتێگ ک مەردمەگەی لە مخت و زانین بەش بداشتوون، دی ژان ورسی و بندەستی نیەکیشن و ژیان ئارف و ئارامێگ دێرن.

(کونفوسیووس)

Willatê ki merdimegey le mixt u zanîn beş daştûn dî jani wirsî u bindestî nyekîşin u jyani arif u aramêg dêrin.

(kunfusyûs)

11) مخت خاس گەوراترین چشتێگە ک پیایل زانا و گەورا ئڕا بانان نەنەو لا.

(ئەفلاتوون)

Mixti xas gewratirîn çiştêge ki pyayli zana u gewra irra banan nenow la.

(eflatûn)

12) لە وەرایوەر گشت چشتێگ توانید واوەسە و وەرگری بکەید، بێجگە لە خاسی.

(ڕوسو)

Le wirayweri gişt çiştêg twyenîd wawesew wergirî bikeyd bêcge le xasî.

(roso)

13) مخت خاس و درسە ک مروڤ وەمروڤایەتی ڕەسنێد.

(میلتون)

Mixti xas u dirise ki miruv we miruvayetî resinêd.

(mîlton)

14) خاسە هەرشەو دەم خەفتن لە خوەم پرسیار بکەم: ئەمڕو چ گەنیێگ کردم؟ چە وەتم؟ چ سەخونێگ کردم؟ و چ کار خاسێگ ئەو پەرتخ بردم.

(پارکر)

Xase herşew kati xeftin le xwem pirsyar bikem:emru çi genyêg kirdim çwe wetim çi sexwinêg kirdim u çi kari xasêg ew pertix birdim.

(parkir)

سەروەخوەی بوون، ئازادی

Serwexwey bûn, azadî

15) خودا ئازاد درسد کرد (ئافراندەد)، ئازاد بژیە

(محەمەد مەنسوور)

Xuda azad dirisid kird azad bijye.

(mihemed mensûr)

16) هەر بژی ئەو نەتەوە ک ئڕا زینێ هیشتن ئازادی هەزەو ژیانن.

(ژان ڕوستان)

Her bijyêd ew netewe ki irra zînig hîstini azadî hezew jyanin.

(jan rostan)

17) فرەتر لە یەی جار نیەود ئازادی وەدەس بارید و ئەگەریش لە کیسد بچوو دی ئەو دەسد نیەکەفێ.

(ڕوسو)

Firetir le yê car nyewd azadî wedes barîd u egerîş le kîsid biçûd dî ew desid nyekefê.

(roso)

18) مروڤ لە دالّگ، ئازاد وە دنیا هاتێیە.

(ڕوسو)

Miruv le dallig azad we dinya hatige.

(roso)

19) جارجار وە خان زاڵمەیل بایەس دار ئازادی ئاویاری بکەید.

(توماس جفرسون)

Carcar we xun zallimeyl bayes dari azadî awyarî bikeyd.(tûmas cifirson)

20) مروڤ ئازاد خەڵک بڤیە، بەڵام لەناو مەرجەیل وەدنیا تێد.(شیلر)

Miruv azad diris kiryage wellam le naw merceyl we dinya têd.(şîlir)

21)گشت مەردم هەزەو ئازادین بەڵام وەداخەوە ڕێ و ڕەوەنەیل ئڵاجەڤێگ ئڕا لەناوبردنێ بەنەو کار.

(وڵتر)

Gişt merdim hezew azadîn wellam wedaxewe rê u reweneyli illaciwêg irra le nawbirdinê benew kar .(willtir)

22) سروشت و خوەزا هەتا وە گیاندارەیل بەسەزوانیش ئازادی دایە.

(تاسی تووس)

Sirûşt u tebîet heta we gyandareyli bestezwanîş azadî dage.(tasî tûs)

23)

خودا وە کەسەیلێگ ئازادی دەێ ک هان لە شوونێیا.

(وبستر)

Xuda we keseylêg azadî dêg ki han le şûnê.

(wibistir)

24) دار ئازادی تەنیا وە خۆن شەهیدەگانێ ئاویاری بوود.

(برتراند بارر)

Dari azadî Tenya we xun şehîdeganê awyarî bûd.

(birtirand barir)

25) وە من یا ئازادی بدەن یا نەمان.

(پوڵ هانری)

We mi ya azadî ben ya neman.

(poll hanrî)

26) مروڤێگ ک ماف وەتن قسە و باوەڕ خوەی نەیاشتوود، نیەود وە زینێ حساوێ بکەیم.

(مونتسکیو)

Miruvê ki mafi wetini qisyew bawerri xwê nyaştûd nyewd we zînig hisawê bikeym.

(montiskiv)

27) ئەگەر سەخون سەروەخوەیبوون لە ڕح مروڤ نەود، نیەتوانێ ئازاد بوود.

(حلمی زیاع)

Eger sexwin serwexwey bun le rûhi miruv newd nyetwyenêd azad bûd.

(hilmî zya)

28) ئازادی ڕاسی، یانێ بەرپرسیاری، هن یەسە ک گشتێ لە لێ ترسن.

(شاو)

Azadî rasî yanê werpirsyarî hini yese ki giştê le lê tirsyen.

(şaw)

29)ئازادی لە وڵاتەیلێگ توانێ دابمەزرێد ک سەخون بەرپرسیارەتی زاڵ بوود وە سەر تەمە و دڵخوازیەیل تایبەتی.

(لاکو)

Azadî le willateylêg twyenêd dabimezryeyd ki sexwin werpirsyaryetî zall bûd we ser temew dillxwazyeyli taywetî.

(lako)

30) کەسێگ ک وە ترسەو بژیەێد، هیچکات ئازادی وە چەو نیەڤنێد.

(هوراس)

Kesê ki we tirsew bijyeyd hîçkat azadî we çew nyêwnêd.

(huras)

ھۆر و باوەڕ
Hür û bawerr

31) ساتێگ هۆرکردن خاسترە لە ساڵێگ ئەسەدوا و گازە "عبادەت" کردن. (حەزرەت عەلی)

Satê hurkirdinewe xastire le salê esedwaw ibadet kirdin.

(hezreti elî)

32) ئەگەر زەنبەلەق و هار و باوەڕ فرەزانەگان و فیلسووفەگان نەویاتاد، هێمان مروڤ جوور هزاران ساڵ لەیەو وەر ئەرنەبووت و بێ ئاوەز لەناو ئشکەفتەگان ژیا.

(ئاناتول فرانس)

Eger zenbeleq u hur u baweri firezanegan u fîlsûfegan nêwatad hêman miruv cûr hizaran sall leyew wer ernebût u bêawez lenaw işkeftegan jya

.(anatul firans)

33) چارەنۆس خوەدان وە هۆر و باوەڕ خاس هەڵوژنن.

(کارلایل)

Çarenusi xwedan we hur u baweri xas hellwijinin.

(karlayl)

34) هەر نەتەوەیگ ئڕا سەنن حەق و ماف ڕەوای خوەی هەوڵ نەدەێ و هەر لە هۆر پاراستن خوەی بوود، زەلیل و بندەست مینێدەو.

(حەزرەت عەلی)

Her neteweêg irra senini heq u mafi reway xwê hewll nêd u her le huri parastini xwê bûd zelîl u bindest bûd.

(hezreti elî)

35) بنەڕەت و ئامانج پەروەردە کردن درس کردن ماشین نییە، بەڵکم درس کردن مروڤە.

(پول ژانە)

bineret u amanci perwerde kirdin diris kirdini maşîn nîye bellkim diris kirdini miruve.

(pol jane)

36) گەوراترین هەڵە لە پەروەردە کردن، فرە هەڵەپەڵە کردنە.

(ڕوسو)

Gewratirîn helle le perwerde kirdin fire hellepelle kirdine.

(roso)

37) هەر لە بۆچگییەو، تامازروو گەورایی بۆم.

(ویکتور هوگو)

Her le buçigyew tamazrû gewraî bum.(wîktur hogo)

38) ئەو چشتە ک وە من قورووو گەورای دەێ سەرکەفتنمە.

(ناپلئون)

Ew çişte ki we mi qurw u gewray dêg serkeftinime.(napilion)

39) هەر کار گەورایگ لە سەرەتاوە، سەخت وە چەو تێد.

(کارلایل)

Her kari gewrayg le seretawe sext weçew têd.
(karlayl)

40) سەرکەفتن وە بەش کەسەیلێگ بوود ک لە گشتێ فرەتر هێز وەرگری دێرن.

(ناپلئون)

Serkeftin we beşi keseylêg bûd ki le giştê firetir hêzi wergirî dêrin.
(napilion)

41) وە هۆرکردن خاس تیەریکیەیل کار ڕووژنا ئەوبوون.(حەزرەت عەلی)

We hur kirdini xas tyerîkyeyli kar rûjnaw bûn.
(hezreti elî)

42) باوەڕ هێز ڕووحە.

(چخوف)

Bawer hêzi rûhe.(çixof)

43) خەڵکان خوەیان وەگشت چشتێگ شەکەت کەن، لە فکر و ھۆر کردن نەوازەر. (نیچە)

Xellkan xweyan we gişt çiştêg şeket ken le fikr u hur kirdin newazer.

(nîçe)

44) مروڤ توانێ دو خولەک بێ هەوا و دو هەفتە بێ ئاو و سێ هەفتە بێ نان و یەی عمر بێ پارە بژیەێد، بەڵام نیەتوانێد یەێ قردگ بێ ھۆر کردن بژیەێد.

(فرانکلین)

Miruv twyenêd do xullek bê hewa u do hefte bê aw u sê hefte bê nan u yê imr bê pare bijyeyd wellam nyetwyenêd yê qirdig bê hur kirdin bijyeyd.

(firanklîn)

45) هیچ چشتێگ خاس یا خراو نییە، تەنیا هێز ھۆرکردنەوەس ک خاسی و خراوی و خوەشی و چارەڕەشی وە ئەمەڵ تیەرێ.

(شکسپیەر)

Hîç çiştêg xas ya xiraw nîye tenya hêzi

hurkirdinewes ki xasî u xirawî u xweşî u çarereşî we emell tyerêd.

(şikspyer)

46) عاقڵ و زانا کەسێگە ک هەنای لە خەو هەڵسا، وەل خوەیا بۊشێ: ئەمڕۆ هەوڵ دەم لە دۊەکەم خاستر بووم.

(فنلون)

Aqill u zana kesêge ki henay le xew hellisa weli xweya buşê:emro hewll dem le dwyekem xastir bûm.

(finlon)

47) ئەگەر من پانسەد سەر بداشتووم، ئامادەم گشتیان لە ڕێ حەق بەم و باوەڕ خوەم نیەفرووشم.

(مارتین لوتر)

Eger mi pansed ser daştûm amadem giştyan le rê heq bem u bawer xwem nyefrûşim.

(martîn lutir)

48) لەناو یەی لەش لاواز توانێ یەی هۊر و باوەڕ گەورا بنیشێ.

(بوودا)

Le naw yê leşi lawaz twyenê yê hur u baweri gewra binîşê.

(bûda)

49) باوەڕم هیچکات سەرم نەخەڵەتان.

(شیلر)

bawerrim hîçkat serim nexelletan.

(şîlir)

50) وەل خوەدا قسە بکە: فرە چشتەیل دیری ک وە خوەد بڤۆشی، فرە پرسیارەیل دیری ک بایەد لە خوەد بپرسی.

(ئیپیکتت)

Weli xweda qisye bike;fire çişteyl dîrî ki we xwed buşî fire pirsyareyl dîrî ki bayed le xwed bipirsî.

(ipîktit)

51) مروڤ فرەوڕا تڤەم خەێد و مروڤ بێدەنگ درەو کەێد.

(ئوقلیدووس)

Miruvi firewirra twyem xêd u miruvi bêdeng direw keyd.

(oqlîdûs)

52) کار خاس و هڤر و باوەڕ خاس، شێوەی مروڤ هەڵڕازنێدەو.

(ڕووسکین)

Kari xas u hur u baweri xas şêwey miruv hellrazinêdew.

(rûskîn)

53) هەڵە خاسەونەکردن، خوەی هەڵەیگترە.

(کونفوسیووس)

Helle xasew nekirdin xwey helleytire.

(kunfusyûs)

پارە
pare

54) هەنای پارە لە ماڵ تێدەو ناو، هونەر ئڕا گەردین لە ماڵ چوودە دەر.

(لوگو)

Henay pare le mall têdew naw huner irra gerdîn le mall çûde der.

(logo)

55) سێ مەرج ئڕا سەرکەفتن لە ژیان لازمە: یەک پارە، دو پارە، سێ پارە.

(ناپلئون)

Sê merc irra serkeftin le jyan lazime:yek pare do pare sê pare.

(napilion)

56) ئەگەر تواسی قەیر پارە بزانی، بچوو قەرت بکە.

(فرانکلین)

Eger twasî qêri pare bizanî biçû qert bike.

(firanklîn)

57) پارە و شانازییێگ ک لە ڕێی خراو وە دەس هاتۆد، هەر جوور هەور ڕەوەنی نیەمینێدەی.

(کونفوسیووس)

Parew şanazîyê ki le rê xiraw wedes hatud hercûr hewri rewenî nyemînêdê.(kunfusyûs)

58) دڵنیا بن، تەنیا ئامانج من یەسە تا ئەورە ک بتوانم پارە وە دەس بارم، چونکە دوای لەشساغی پارە لە گشت چشتێگ خاسترە.

(موزار)

Dillnîya bûn taqe amanci mi yese ta ewre ki bitwyenim pare wedes barim çunke duway leşsaqî pare le gişt çiştêg xastire.

(muzar)

59) زۆ خەفتن و زۆ لە خەو هەڵسان، ئازا و دەوڵەمەن و زانای مروڤ کەێد.

(فرانکلین)

Zu xeftin u zu le xew hellisan azaw dewllemen u zanay miruv keyd.

(firanklîn)

60) کەسێگ ک پارە نەیرێ،خوەی دێرێ.

(فرانکلین)

Kesê ki pare nêrê xwê dêrê.

(firanklîn)

61) هەگ گیرفان چووڵ بوود، دڵ پڕ بوود.

(ویکتور هوگو)

Hegi gîrfan çull bûd dill pirr bûd.

(wîktor hogo)

62) دەوڵەمەن ڕاسی کەسێگە ک لێگوزەیشتن داشتوود، ئەگەر کەسێگ ئێ ڕەوشتە نیاشتوود، وەلنگەواز و فەقیرێگ فرەتر نییە.

(مووچین)

Dewllemeni rasî kesêge ki lêguzêyştin daştûd eger kesêg ê rewişte niyaştûd feqîrêg firetir nîye.

(mûçîn)

ترس و بێتاشای

Tirs û bêtaşay

63) کەوڕخنەیل بێڕەحمن، بەڵام پیایل نەترس و بێتاشا حەزەو لێگوزەیشتن و پیاگەتین و لە نەجات داین کەسەیل تر سەرخوەش و شاد بوون. (گەی)

Kewrrixineyl bêrrehmin wellam pyayli netirs u bêtaşa hezew lêguzeyştin u pyagetîn u le necat dayini keseylitir serxweş u şad bûn.(gey)

64)بێتاشا و ئازا بوون جوانەیل!لە هارەو مەوەن یەکمین مەرج ئڕا ناودار بان هەریەسە. (ویرژیل)

Bêtaşa u aza bûn cwaneyl! Le hurew mewen yekimîn merc irra nawdar bun heryese.(wîrjîl)

65)کەسێ گ سەخون نەترس بۊن نەێرێ، ڕاسی لە ناخێ نییەو، کەسێگیش ک ڕاسی نەیاشتوود خاوەن زانست نییە. (واڵتر ئسکات)

kesê ki sexwini netirs bun nêrî rasî le naxê nîyew kesêgîş ki rasî nyaştûd xaweni zanist nîye.(walltir iskat)

66)خودای گەورا پشتیوان مروڤ چیچگداندار و بێتاشاس. (مازینی)

Xuday gewra piştîwani miruvi çîçigdandar u bêtaşas.(mazînî)

67)ناودارەیل دنیا بێتاشاترینەیل دنیان.(سترن)

Nawdareyli dinya bêtaşatirîneyli dinyan.(sitrin)

68)یەکمین مەرج ئڕا سەرکەفتن،نەترس بانە.(کامپ بل)

Yekimîn merc irra serkeftin netirs bune.(kamp bil)

69)پیایل بێتاشا و چیچگداندار بڕفەت درس کەن، بەڵام کەوڕخنەیل چەوەڕێ بڕفەت نیشن.(گووتە)

Pyayli bêtaşa u çîçigdandar birrfet diris ken wellam kewrrixineyl çewerrê birrfet nîşin.(gûte)

جەنگ، گەنی، دروو
Ceng, genî, dirû

70) جەنگ کار ئەڕنەبووتەیلە . (ناپلئون)

Ceng kari ernebûteyle.(napilion)

71) جەنگ، دز و چەتە درس کەێد، بەڵام ئاشتی دەێدان لە سێدارە . (ماکیاول)

Ceng diz u çete diris kêd wellam aştî deydn le sêdare.(makyawl)

72)هەر لەوجوورە گ لە دیرۆک ئاشتی گەن نەڤە،جەنگ خاسیش نەڤەو نەقەومیاگە . (فرانکلین)

Her lew cûre gi le mêjû aştî gen nêwe cengi xasîş nêwew neqewmyage.(firanklîn)

73)نەخوەشی و قڕان لە وەراێوەر جەنگ چشتێگ نین، چونکە یانە هەر دوگێیان ئاکام جەنگن. (ویکتور هوگو)

Nexweşî u qirran le wêrayweri ceng çêştêg nîn çunke yane herdugyan akami cengin.(wîktur hogo)

74)مروڤ وە جەنگەو چەو وە دنیا هەڵاڵێ. (کالون)

Miruv we cengew çew we dinya hellalli.(kalun)

75)مروڤ وە جەنگەو چەو لە دنیا نەێدەو یەک. (ئسمیت)

Miruv we cengew çew le dinya nêgew yek.(ismît)

76)سێ چارەک جمیان و کار ئەرتش هێز دەروونی و یەێ چارەکێ

هێز پارەو سەربازیە. (ناپلئون)
Sê çareki cimyan u kari ertiş hêzi derûnî u yê çarekê hêzi parew serbazîye.(napilion)

77)هیچ جەنگێگ خاس و هیچ ئاشتییێگ خراو نییە. (فرانکلین)
Hîç cengêg xas u hîç aştîyêg xiraw nîye.(firanklîn)

78)دژمند هەرسەی لاواز و کەفتگیش بوود وە باچگ مەزانەی. (حەزرەت عەلی)
Dijminid hersê lawaz u keftigîş bûd we buçig mezanê.(hezreti elî)

79)قین و دژمنی کەسێگ لە دڵ مەیل ک پەشێوی ها لە شوونێ. (ئەرەستوو)
qîn u dijminî keseg le dill meyl ki peşêwî ha le şûnê.(erestû)

80)خاسترین ڕەوەن ئڕا کەم کردن دژمنەیلمان، فرەوە کردن هاوڕێیەگانمانە. (باڵزاک)
Xastirîn rewen irra kemew kirdini dijmineyliman firew kirdini hawrêyeganimane.(ballzak)

81)ئەو کاتە ک دڵم ڕەنجن، هەوڵ دەم ڕووح خوەم ئەچنەو بووەمەوبان ک ئەو ڕەنج و خەفەتە وە پیم نەڕەسێ. (کانت)
Ew kate ki dillim rencinin hewll dem ruhi xwem eçnew bwemew ban ki ew renc u xefete wepîm nerresê.(kanit)

82) گەوراترین دزەڕای یەسە ک وە هاوڕێ خوەد ک وە چەو ڕاسی و درسی وە پید نووڕێ دروو بڤشی.(حەزرەت محەمەد)

Gewratirîn dizerray yese ki we hawrê xwed ki we çew rasî u dirisî wepîd nûrê dirû buşî.(hezreti mihemed)

83)پەیمان شکاندن، یەکێگە لە پەلەیل دار دروو.(زەردەشت)

Peyman şikandin yekêge le peleyli dari dirû.(zerdeşt)

84)ئەو کەسە ک خاسی مەردم لە وەر چەوێ نەود، دروو وەتن فرە ئڕاێ ئاسانە.(شیلر)

Ew kese ki xasî merdim le wer çewê newd dirû wetin fire irray asane.(şîlir)

85)دروو جوور وەفرە،هەرچێ پلێ بەید گەورەترەو بود.(لووتر)

Dirû Cûr wefire herçê pilê beyd gewretirew bûd.(lûtir)

86)مروڤ لە ناو ژیانێ، هیچکات ئەوقرە خەجاڵەتەو نیەود ک مەردم درووێ بکەنە سەر.(بایکون)

Miruv le naw jyanê hîçkat ewqire xecalletew nyewd ki merdim dirûwê bikene ser.(baykun)

87)خوەزەو وە حاڵ کەسێ گ ڕووح منالانەی خوەێ یەێمڤە لە خراوی پارێزنێد.(شیلر)

Xwezew we halli kesê gi rûhi minallaney xwê yeymuye le xirawî pyerizinêd.(şîlir)

88)هیچ پەڵپ و ویانکیگ ئڕا ڕەوشت خراو نییە.(ئستاهڵ)
Hîç pellp u behanêg irra rewişti xiraw nîye.(istahll)

89)هەنایگ خاڵەیل لاواز و وەهێز خوەم ناسیم، ئەوسا زانم ئڕا خەبات ئامادەم.(پارکر)
Henay xalliyli lawaz u wehêzi xwem nasîm ewsa zanim irra xebat amadem.(parkir)

90)شانازی ها لە سڕینەوەی ئەسرین کەسێگ، نەک لە درس کردن لافاو خان.(بایرون)
Şanazî ha le sirrînewey esrîni keşêg nek le diris kirdini lafawi xun.(bayrun)

91)خەباتە ک هێز وە عەمەڵ تیەرێد،نەک خەفتن.(ئستاهڵ)
Xebate ki hêz we emell tyerêd nek xeftin.(istahll)

ڕاسی
rasî

92)کات وەنرخە، بەڵام ڕاسی لەوە وەنرخترە.(دیزرائیلی)
Kat wenirxe wellam rasî lewe we nirxtire.(dîzraîlî)

93)هیچ چشتێگ چەنە ڕاسی، ڕەنگین و جوان نییە.(بوالو)
Hîç çêştêg çine rasî reyin u cwan nîye.(bwalu)

94)ڕاسی ئەڵماسێگە ک پرشنگێ تەنیا وە یەێ لایا نیەچوود، بەڵکم گشت لایگ خوەێ گرێدەو وەر.(شاتو بریان)
Rasî ellmasêge ki pirşingê tenya we yê la nyeçûd bellkim gişt laygi xwê girêdew wer.(şatu biryan)

95)ئیمە لە ڕێ عەقڵەو ڕاسی نیەناسیم، بەڵکم لە ڕێ دڵەو ناسیمنێ.(پاسکاڵ)
Îme le rê eqllew rasî nyenasîm bellkim le rê dillew nasîminê.(paskall)

96)مروڤایەتی مختاج ڕاسیە.(بایکون)
Miruvayetî mixtaci rasîye.(baykun)

97)جارجار ڕاسی دێر کەفێد ئەودەر، بەڵام هەمیشە ئازا و گورجە

و لە ناکاو تێد و خوەێ ناسنێ. (گویو)

Carcar rasî dêr kefêdew der wellam gişt carêg azaw gurcew le nakaw têd u xwê nasinê.(guyu)

98)ڕاسی یەکمین چشتێگە ک مروڤ بایەس لە شوونێیا بوود و لە مینەیێ بگەردێ. (گاندی)

Rasî yekimîn çiştêge ki miruv bayed le şunê bûd le meyey bigerdê.(gandî)

99) ڕێی ڕاس یەێمۆە چەفت و کوچگینە. (ئوسکار وایلد)

Rê ras yeymuye çeft u kuçigîne.(oskar waylid)

100)کەسێگ ک ڕاسی لە ژیان خوەێ لاوەێد، جوور یە مینێد ک خوەر لە هەفتمین لاوەێد. (سیسرون)

Kesê ki rasî le jyani xwê lawêd cûr ye minêd ki xwer le heftimîn laweyd.(sîsrun)

101)چان ڕاس ئۆشم و خودا پشتیوانمە لە هەڕەشەیل نیەترسیەم. (سوفوکل)

Çun ras oşim u xuda piştîwamime le herreşeyl nyetirsyem.(sofokl)

102)بەتاڵترین ساتەیل ژیان، ساتەیلێگن ک لە ڕێ خراو و دار لە ڕاسی وەسەر چن. (ئەرەستوو)

Betalltirîn sateyli jyan satiylêgin ki le rê xiraw u dur le rasî weser çin.(erestû)

نەزانی و چارەڕەشی

Nezanî û care reşî

103)کوومەڵگە هەنایٚ لە نەزانی و بندەستی دەرچوود ک خوەنین بوود وە کار ڕووژانەی. (سوقرات)
Kûmellga henay le nezanî u bindestî derçûd ki xwenîn bûd we kari rûjaney.(soqrat)

104) من ئۆشم گەوراترین ژان دنیا نەزانیە. (کارلایل)
Mi oşim gewratirîn jani dinya nezanîye.(karlayl)

105)ئڕا مروڤ خاسترە ک هەر وە دنیا نایٚد، تا یەگ وە دنیا بایٚد و چشتێگ لە خوەیٚ وەجی نەهیلیٚ. (ناپلئون)
Irra miruv xastire ki her we dinya nayd ta yegi we dinya bayd u çiştê le xwê wecî neylê.(napilion)

106)پرسیار کردن لە کارێگ ک چشتێگ لە لیٚ نیەزانم خەجاڵەتم نیەکەیٚد. (سیسرون)
Pirsyar kirdin le karê ki çiştê le lê nyezanim xecalletim nyekêd.(sîsron)

107)شیٚت خوەیٚ وە زانا زانیٚد و زانا خوەیٚ لە شیٚتێگ ئەوبانتر

نیەزانێد. (شکسپیەر)

Şêt xwey we zana zanêd u zana xwê le şêtêg ewbanter nyezanêd.(şikspyir)

108)کەمزانین و فرەوەتن جوور کەمدەسی و فرەخەرج کردنە. (ناپلئون)

Kemzanîn u firewetin cûr kemdesî u firexerc kirdine.(napilion)

109)چارەڕەشی ئەوە نییە گ مروڤ چەوێ نیەڤنێد، بەڵکم یەسە گ نەتوانێد سەورێ بکەێد. (میڵتون)

Çarereşî ewe nîye gi miruv çewê nêwnêd bellkim yese gi netwyenêd sewrê bikêd.(mîllton)

110)چارەڕەشی "باوەژن" و خوەشی "داڵگ" مروڤە. (منتسکیو)

Çarereşî bawejin u xweşî dalligi miruve.(mintiskîv)

111)خەفەت و ناخوەشیەگانە ک هار و فکر مروڤ وەهێزەو کەێد. (ناپلئون)

xefet u naxweşîyegane ki hur u fikri miruv wehêz keyd.(napilion)

مردن و نەمان

Mirdin û neman

112)مروڤ خوەیٚ نیەناسێد، مەگەر کات مردن و چارەڕەشی. (ئالفرد دوموسە)
Miruv xwê nyenasêd meger kati mirdin u çarerreşî.(alfirid dumuse)

113)مردنیش جوور وەدی هاتن چشت سرووشتییێگە. (بایکون)

Mirdinîş cûr wedî hatin çişti siruştyêge.(baykon)

114)ئەگەر مردن و نەمان نەبڤاتا، مخت و ئاکار وە ناو ژیان نەهات. (شاتو بریان)
Eger mirdin u neman nêwatad mixt u akar we naw jyan nat.(şatu biryan)

115)نزیکترین چشت وە مروڤ، نەمان و مردنەو، دارترین چشتیش، ئاواتە و ئارزوو. (سوقرات)
Nizîktirîn çişt we miruv neman u mirdinew durtirîn çiştîş awatew arizû.(soqrat)

116)وەپیم بڤش وەرجە هاتن وە ئیٚ دنیا لە کوو بڤدە تا ئڕاد بڤشم دڤایٚ مردن ئڕا کوو چید. (شو پنهاور)
Wepîm buş werce hatin we ê dinya le kû

bude ta irrad buşim duway mirdin irra kû çîd.(şo pinhawr)

117)فرە کەسەیل بۆنە گ کەس هەز لە لێیان نەکردگە، بەڵام دۆای مردنیان بۆنە وە ئەزیز ناو خەڵک.(سیسرون)

Fire keseyl bune gi kes hez le lêyan nekirdige wellam duway mirdinyan bune we ezîzi naw xellk.(sîsrun)

118)مردن، لە ناو چگن یەکجاری نییە، ئاڵشت کردن هاوڕێیەگانمانە.(لامارتین)

Mirdin le naw çigni yekcarî nîye allişt kirdini hawrryeganimane.(lamartîn)

ژن و ڕەنگینی "جوانی"

Jin û rengînî /ciwanî

119)ژن چرایَ ماڵە.(حەزرەت محەمەد)
Jin çiray malle.(hezreti mihemed)

120)ئەگەر ژن نەڤاتاد، کی فرەزانەگان پەروەردە بکردا.(ناپلئون)
Eger jin nêwatad kî firezanegan perwerde bikirda.(napilion)

121)ئەو ئانە گ خودا تواس ژن درس بکەێد:خڕی مانگ، لیسک خوەر، ئەسر و سەرهەڵدان، خشەیَ وەڵنگ، شەرم کەراوە، براورد مییە، سیەو هاها و هونەر پەڵنگ ئڕایَ کوو کرد و درسیَ کرد.(تاگوور)
Ew ane gi xuda twas jin diris bikeyd xirrî mang,lîski xwer,esr u serhelldan,xişey wellng,şermi keruwe,birawrdi mîye,syewi huha u huneri pelling irray kû kird u dirisê kird.(tagûr)

122)جوانی و ڕەنگینی ژن لە خوداس و خانشیرینیەگەیَ لە شەێتان.(ویکتور هوگو)
Cwanî u reyinî jin le xudas u xwînşîrînîyegey le şeytan.(wîktur hugu)

123)لە دنیا، تەنیا دو چشت ڕەنگینە:ژن و گوڵ. (مالرب)
Le dinya tenya du çişt reyine:jin u gull.(malrib)

124)یەکمین کەسێگ ک بتوانێ سەر ژن بخەڵەتنێ هەر خوەیە. (لافونتن)
Yekimîn kesê ki bitwyenê seri jin bixelletinê her xweye.(lafuntin)

125)ژن زانا، ماڵ ئاوا کەێد و ژن نەزان، ماڵ ڕمنێد. (تریستیان برنارد)
Jini zana mall awa keyd u jini nezan mall riminêd.(tirîstyan birnard)

126)ماڵ بێ ژن ئارف،قەورسانە. (باڵزاک)
Mall bê jini arif qewrisane.(ballzak)

127)ژن تەنیا چشتێگە ک لە لێ ترسیەم، بەڵام زانمیش مزڕەتێ وەپیم نیەڕەسێ. (ئابراهام لینکلن)
Jin tenya çiştêge ki le lê tirsyem wellam zanimîş mizirretê wepîm nyeresê.(Abraham lînklin)

128)ژنەیلیش توانن جوور پیایل ڕاز لە دڵ خوەیان بیلن، بەڵام وە یەکتری ئۆشنێ تا لە زانین ئەو ڕازە بەش بداشتوون. (داستایوسکی)
Jineylîş twyenin cûr pyayl raz le dilli xweyan bîlin wellam we yektirî uşinê ta le zanîni ew raze beş

daştûn.(dastayuskî)

129)ژن دۊایین و خاسترین خەڵات ئاسمانییە. (میڵتون)

Jin duwaîn u xastirîn xellati asmanîye.(mîltun)

130)لە سەرەتای هەر کار گرنگێگ یەێ ژنێگیش هەس. (لامارتین)

Le seretay her kari giringêg yê jinigîş hes.(lamartîn)

131)ئەو چشتە گ دڵم ڕفنێ شێوەێ ڕەنگین ژن نییە، بەڵکم هەنین باۊ و دلۆڤان بۊنێیە! من فرەتر خوەشم لە ژنێگ تێد ک دلۆڤانتر بوود. (شکسپیەر)

Ew çişte gi dillim refinê şêwey reyini jin nîye bellkim henîn bun u diluvan buniye!mi firetir xweşim le jinêg têd ki diluvantir bûd.(şikspyir)

132)ژن تام و خوای ژیانە، وەڵام نەبایەس بیلیم ئێ خوا ئەوقرە فرەو بوود ک ژیان سوور بکەێد. (ناپلئون)

Jin tam u xway jyane wellam nebayed bîlîm ê xwa ewqire firew bûd ki jyan sûr bikeyd.(napilion)

133) لەهەر جییێگ ژن ڕەنگینێگ بوود، دەرەیل جەنگیش کریەنەو. (ویکتور هوگو)

Leher cîyeyg jini reyinê bûd dereyli cengîş kiryenew.(wîktur hugu)

134)ژنەیلێگ ک هەز کەن پیاگ بۊاتان، ژنەیلێگن گ نیەزانن

ژنن. (ئەلکساندر دووما)

Jineylê gi hezken pyag buwatan jineylêgin gi nyezanin jinin.(eliksandir dûma)

135)ژنەیل هەرلەو جوورەنە ک پیایل توانان. (ساشا گیتری)

Jineyl herlew cûrene ki pyayl twanan.(saşa gîtrî)

136)ژن ڕەنگینێگ ک قوروو نەیاشتوود، هەرجوور تووڕ ماسیگری داڕزیاگێگ مینێ. (ئمرسون)

Jini reyinê gi qurw nyaştûd hercûr tûri masîgirî darrizyagêg mînê.(imirsun)

137)ژن چشتێگ بێجگە لە شا نیەتوایێد، وەڵام هەنای وەپێ ڕەسی دی گشت چشتێگ توایێد. (شکسپیەر)

Jin çiştêg bêcge le şu nyetwayd wellam henay wepê resî dî gişt çiştêg twayd.(şikspyer)

138)ڕەنگینی ڕاسیەو،ڕاسی ڕەنگینی. (جان کیتز)

Reyinî rasîyew rasî reyinî.(can kîtz)

139)چەوەیل ئەسرین و ڕەنگین، لە بزەو زەردەخەنە ڕەنگینترن. (کامپ بل)

Çeweyli esrîn u reyin le bizew zerdexene reyintirin.(kamp bil)

140)ڕەنگینی ئەگەر تێکەڵ وە زانست نەود، هەرجوور گوڵێگ

مینێد ک بوو نیٚاشتوود. (هوگو)

Reyinî eger têkell we zanist newd hercûr gullêg mînêd ki bû niyaştûd.(hugu)

داڵگ

dallig

141)بهەیشت ها لە ژێر پای دالگەیل.(حەزرەت محەمەد)
Biheyşt ha le jêr pay dalligeyl.(hezreti mihemed)

142)هەر کات دالگ خراو و پێس بۆ، سووماره و نەسڵیش خراو بوود.(ئسمایلز)
Herkat dallig xiraw u pês bu sûmarew nesllîş xiraw bûd.(ismaylz)

143) لە گشت جییێگ خاس و خراو کردەوەیل منال هەرەچ وە دالگ دێرێ.(ناپلئون)
Le gişt cîyeyg xas u xirawi kirdeweyli minall hereç we dallig dêrê.(napilion)

144)دالگ خاس لە سەد ماموستایش ئەو بانترە.(ژورژ هربرت)
Dalligi xas le sed mamustayş ewbantire.(jurj hirbirt)

145)بانان منال پەیوەندی وە مخت دالگەو دێرێ.(ویکتور هوگو)
Banani minall we mixti dallig hereç dêrê.(wîktur hugu)

146)من ڕەقم لە ئشق تێد لە بان یەگ جارێگ ئاشق بۆم و دالگم

لە هارەو بردم. (مارک تواین)

Mi reqim le işq têd lebani yegi carêg aşiq bum u dalligim le hurew birdim.(mark twayn)

147)یەێ ماچ داڵگم، من کرد وە وێنەکیش. (ڕافائیل)

Yê maçi dalligim mi kird we wênekîş.(rafaîl)

ژیان
jiyan

148)ئەچنەو هەوڵ بەێ ئڕا ئێ دنیاد ک بۊشی هەر نیەمرم و چۊنە هەوڵ بەێ ئڕا ئەو دنیاد ک بۊشی هەر سوو مرم.(حەزرەت عەلی)

Eçnew hewll bê irra ê dinyad ki buşî her nyemirim u çune hewll bê irra ew dinyad ki buşî her sû mirim.(hezreti elî)

149)ژیان کوڵەو، ڕاسی دریژ.(هیپوکرات)

Jyan kullew rasî dirîj.(hîpukrat)

150)مەینەت و قورسی ژیان بنەو لاو وە ڕۊ خوەشەو بچوە پیری ژیانەو.(شکسپیەر)

Meynet u qursî jyan binew law we ru xweşew biçwe pîrî jyanew.(şikspyer)

151)ژیان، خەڵات خودایی و موقەدەسێگە.(لانگ فلو)

Jyan xellati xudaî u muqedesêge.(lang filu)

152)ژیانت بناس.(ئستانیسلاوسکی)

Jyanit binas.(istanîslawiskî)

153)تا ئەورە ک توانی شاد بژیە و ڕێی هیچ هار خراوێگ وە مێژگد مەیە،چونکە فکر خراو ساغی و سڵامەتیەد بەتاڵ کەید.(دیکنز)

Ta ewre ki twyenî şad bijyew rê hîç hur xirawêg we mêjgid meye çunke fikri xiraw saqî u sillametîd betall keyd.(dîkinz)

154)ژیان یانێ گوڕان فێر کردن.(لامارتین)

Jyan yanê gurran fêr kirdin.(lamartîn)

155)ژیان خەون و خەیاڵێگە.(گووتە)

Jyan xewn u xeyallêge.(gûte)

156)ژیان خەوێگە.(ئالفرد دوموسە)

Jyan xewêge.(alfirid dumuse)

157)ژیان ئڕا مەردم هەستیار پڕ خەمەو، ئڕا ەڤرددڤنەیل خەنگدار.(سوویفت)

Jyan irra merdimi hestyar pirr xemew irra hurdduneyl xenigdar.(sûyfit)

158)دڵ بەسان مروڤ وە ژیان نییە، وەخاسیەیل ژیانە.(سوقرات)

Dill besani miruv we jyan nîye we xasîyeyli jyane.(suqrat)

159)ژیان ڕێپێوانێگە وەرەو مردن، مردنیش ئەو ناو چگن ژیان هەتاهەتاییە.(نیکوڵ)

Jyan rêpêwanêge werew mirdin mirdinîş ew naw çigni jyani hetahetaîye.(nîkul)

160)ژیان بێ ئامانج تام نەێرێ.(کوولانی)

Jyani bê amanc tam nêrê.(kûlanî)

161)هەرجوور بنوورپیدە ژیانەو، هەر ڕەنگینە.(گووتە)

Hercûr binûrîde jyanew her reyine.(gûte)

162)هەمیشە کەسەیلێگ لە ژیان سکاڵا کەن ک چشتەیل نەڤە و نەکریاگ تواسنە.(رنان)

Hemîşe keseylê le jyan sikalla ken ki çişteyli nêwew nekirîyag twasine.(rinan)

163)ژیان؛ نە ڕووژ خەفەتەو، نە ڕووژ خوەشی، ڕووژ کارە.(وینە)

Jyan ne ruji xefetew ne ruji xweşî,ruji kare.(wîne)

164)ژیاند ڕیکوپیک ئەوبکە، هەنگاو وە هەنگاو.(مارک ئورل)

Jyanid rêkupîk bike hengaw we hengaw.(mark oril)

165)لە گشت جییێگ بوود بژیەید، خاسیش بژیەید.(مارک ئورل)

Le gişt cîyeyg bûd bijyeyd xasîş bijyeyd.(mark oril)

166)ژیان یانێ ڕێو ڕێانەیل ڕووژانە.(ئمرسون)

Jyan yanê rêu rêyaneyli rûjane.(imirsun)

167)ئڕا ژیاندان هۆرەو بکەن، بەڵام خەفەت مەخوەن.(دیل

کارنگی)

Irra jyanidan hurew biken wellam xefet mexwen.(dîl karingî)

168)هەرکەس ئەمڕۆ لە کیسێ بچوود، بانان خوەشێگ نەێرێ! خوەشی بانان ها لە کەڵک وەرگرتن لە ئیسەمان.(شانینگ)

Herkes emrru le kîsê biçûd banani xweşêg nêrê!xweşî banan ha le kellk wergirtin le îseman.(şanîng)

169)گەوراترین و خاسترین ئامانج خەبات لە ژیان، لەناوبردن گەنییە.(ئرنست ناویل)

Gewratirîn u xastirîn amanci xebat le jyan lenawbirdini genîye.(irnist nawîl)

تەنیایی

tenyayî

170)کەسێگ ک وە خاسی خەڵک بناسێ، تەنیایی ئڕا خوەێ هەڵ وژنێ.(حەزرەت عەلی)
Kesê gi we xasî xellk binasê tenyaî irra xwê hellwijinê.(hezreti elî)

171)ئیمە وە تەنیا تیەیمە دنیا و تەنیایش دنیا وەجی هیلیم.(فروید)
Îme we tenya tyeyme dinya u tenyayş dinya wecî hîlîm.(firuyd)

172)تەنیایی لە بهەیشتیش نیەتیەرزێ.(برناردن دوسەن پیەر)
Tenyaî le biheyştîş nyetyerzê.(birnardin dusen pyer)

ئشق و ئەوین
Işq û ewîn

173)ئەوین، هێز و تین وە ڕووح دەێد و مروڤ زینگ هیلێ. (تووماس مان)

Ewîn,hêz u tîn we rûh dêg u miruv zînig hîlê.(tûmas man)

174)ئەوین ژیان لە ڕووژنایە. (ئاڵفرد دوموسە)

Ewîn jyan le rûjnaye.(allfirid dumuse)

175)ئەوین خەون ژیانە. (ئاڵفرد دوموسە)

Ewîn xewni jyane.(allfirid dumuse)

176)ژیان گوڵە و ئەوین هەسەڵێ. (ویکتور هوگو)

Jyan gullew,ewîn hesellê.(wîktur hugu)

177)ژیان وە بێ ئەوین هەر نیەود. (ئەفلاتوون)

Jyan we bê ewîn her nyewd.(eflatûn)

178)ئەوین چراێ ڕێگای ژیانە. (تاگور)

Ewîn çiray rêgay jyane.(tagûr)

179)ئڕا مەردم بێ ئەوین دنیا قەورسانێگە. (ئەفلاتوون)

Irra merdimi bê ewîn dinya qewrisanêge.(eflatûn)

180)ڕاسترین ڕاسیەیل ئەوینە. (بای لی)

Rastirîni rasyeyl ewîne.(bay lî)

181)ئەوین چەوچەوێگە. (ئەفلاتوون)

Ewîn çewçewêge.(eflatûn)

182)ئەوین تەمسق ژیانە. (تی نایر)

Ewîn temsiqi jyane.(tî nayir)

183)ئەوین ئاگرێگە ک وە چەن ترنگە ئاو کوشیەێدەو. (شو پنهاور)

Ewîn agirêge gi we çen tirnge aw kuşyeydew.(şu pinhawir)

184)ئەوین دۆزەمەێگە ک گشتێ خوازیاریێن. (ئەفلاتوون)

Ewîn duzemêge ki giştê xwazyaryên.(eflatûn)

وژدان
wijdan

185)مەردم خوەش ئاکار،خاوەن وژدان پاکن.(ئسمایلز)
Merdimi xweş akar xaweni wijdani pakin.(ismaylz)

186)یەێ وژدان خاس هزار شمشێر تیەرزێ.(ناپلئون)
Yê wijdani xas hizar şimşîr tyerzê.(napilion)

187)وە هەرکوو توایدِ بچید بچوو، لەوریشە وژداند دۆنی.(دیدرو)
We her kû twayd biçîd biçû,lewrîşe wijdanid dunî.(dîdro)

188)وژدان دەنگ خودایگە ک لە قوڕن دڵا تێد ئەودەیشت.(لامارتین)
Wijdan dengi xudayge ki le qurrni dill têdew deyşt.(lamartîn)

189)وژدان جوور جامەکێگە گ هەرچێ هەید وەپید نیشان دەێد.(ژورژ واشنگتون)
Wijdan cûr camekêge gi herçê heyd wepîd nîşan dêg.(jurj waşingtun)

190)وژدان ڕازی لە گشت خوەشییێگ ئەو بانترە.(ژوول سیمون)
Wijdani razî le gişt xweşîyêg ewbantire.(jûl sîmun)

191)لە دنیا دو چشت لە گشتێ ڕەنگینترن: ئاسمان پڕ هەسارە و وژدان ڕحەت. (کانت)

Le dinya du çişt le giştê reyintirin:asmani pirr hisarew,wijdani rihet.(kanit)

کار

kar

192)خاسترین هاوڕێی ئیوه کارەگەدانه . (لاسولکس)
Xastirîn hawrrê îwe karegedane.(lasuliks)

193)ئەگەر هەر ڕووژ ڕێگاد ئاڵشت بکەید، وه مەنزڵ نیەڕەسید . (باڵانش)
Eger her rûj rêgad allişt bikeyd we menzill nyeresîd.(ballanş)

194)کارەیل خاس گشتیان شانازی دێرن. (تووک کویل)
Kareyli xas giştyan şanazî dêrin.(tûk kuyl)

195)کار بکەن و کار بکەن و تاوێگ وه بەتاڵ مەوەن ئەو سەر، یەێمۆە کار بکەن تاگەر تام خوەشی ژیان بزانین. (مازاریک)
Kar biken u kar biken u tawêg we betall mewenew ser,yeymuye kar biken tager tami xweşî jyan bizanîn.(mazarîk)

196)ئەوانه گ کار ئەمڕو خەنەو سوو، کەسەیلێگن ک کار سوویش خەنەو دوسوو. (ئسمایلز)

Ewane ki kari emrû xenew sû keseylêgin ki kari sûwîş xenew dusû.(ismaylz)

197)مروڤ لە هەر جووخێگ لە کار بکەفێ، ئڕا یە خاسە ساڵ ترێ بمرێ. (ئدیسون)

Miruv le her cûxêg lekarbikefê,irra ye xase salli tirê bimirê.(idîsûn)

198)مروڤ لە کار مەردم زانا و کارزانترە تا کار خوەێ. (لاروشفو کوڵد)

Miruv le kari merdim zana u karzantire ta kari xwê.(laruşfu kulld)

199)خاسترین خوەشی، شەکەتی خواردن دوٚای کارە. (کانت)

Xastirîn xweşî,şeketî xwardin duway kare.(kanit)

200)وەوٚ ژیان ناوێ کارە، ئەگەر ئیوەیش بوٚن وە زاوا، مناڵەگەدان بوود وە بەختەوەری. (فرانکلین)

Weü jyan nawê kare eger îweyş bun we zawa minallegedan bûd we bextewerî.(firanklîn)